

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 17 juli 2024
Ons kenmerk 29/5.8/2024001083
Behandeld door domein Ruimte
Onderwerp: Nota van Antwoord Notitie Reikwijdte en Detailniveau Nationaal
Programma Ruimte voor Defensie
Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

Hierbij treft u ter informatie de Nota van Antwoord en de bundel van detailkaarten op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau in het kader van het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie aan.

Inleiding

Op 18 december 2023 heeft het Ministerie van Defensie de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor het Nationale Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) vrijgegeven voor inspraak. Wij hebben hier op 6 februari 2024 een zienswijze op ingediend, waarvan u een afschrift heeft ontvangen (6/4.12/2024000183).

Op 23 mei 2024, kenmerk 21/5.1/2024000747, hebben wij u geïnformeerd over enkele hoofdkeuzes die de staatssecretaris van Defensie in een bestuurlijk gesprek op 8 april 2024 aan ons kenbaar heeft gemaakt en hierin ook opgemerkt u alsnog in een uitgebreide reactie mee te nemen nadat de Nota van Antwoord beschikbaar is gesteld.

Reactie/analyse

De Nota van Antwoord geeft in vrij algemene termen een reactie op de ingebrachte aandachtspunten, waaronder die van Drenthe. Dat betekent dan ook dat er op de wat meer technische aspecten nog geen antwoord is. Dat hangt onder andere samen met de nog lopende onderzoeken die in het kader van de milieueffectrapportage(mer)-procedure gestart zijn en waar we dus de resultaten nog van moeten afwachten. Een procedure die er ons inziens aan bijdraagt om de vele belangen goed in beeld te krijgen en tot een belangenafweging te komen.

A. Luchtvaart

Vliegveld Groningen Airport Eelde (GAE) wordt meegenomen in de plan-MER als locatie voor jachtvliegtuigen, ondanks het standpunt van een no-go op 8 mei 2024. Hier zijn wij uiteraard teleurgesteld over. Defensie geeft wel aan dat men zich bewust is van een eerdere signalen dat men geen plannen had voor militair medegebruik van vliegveld Groningen Airport Eelde. Dit feit zal worden meegewogen bij de uiteindelijke keuze. Wij zullen daarom ons standpunt de komende maanden blijven uitdragen en gaan ervan uit dat deze behoefte uiteindelijk niet zal worden opgenomen in de definitieve Nota Ruimte voor Defensie.

Daarnaast hebben wij in onze zienswijze Defensie erop geattendeerd dat de in de NRD opgenomen kaart met betrekking tot het oefengebied voor jachtvliegtuigen nog niet is vastgesteld. Deze wijziging maakt deel uit van het programma Luchtruimherziening waar nog nadere besluitvorming over moet plaatsvinden. In dát kader is ons verzekerd dat de uitbreiding van het militair oefengebied niet tot een beperking zal leiden van de bestaande en toekomstige gebruiksmogelijkheden van vliegveld Groningen Airport Eelde (GAE). Deze toezegging hebben wij in onze zienswijze benoemd en blijft voor ons het uitgangspunt.

Cumulatie van hinder

In onze zienswijze hebben wij aandacht gevraagd voor het cumulatief effect van de voorgenomen uitbreiding van het militair oefengebied voor jachtvliegtuigen in Noord-Nederland, de effecten van het eventueel stationeren van jachtvliegtuigen op GAE, het intensiveren van bestaande laagvliegzones voor helikopters en het toevoegen van andere luchtvaartactiviteiten in Drenthe. Aan het plan-MER worden de inpasbaarheid van luchtvaartbehoeften in het luchtruim en de effecten daarvan op andere luchtruimgebruikers toegevoegd.

Over het wel of niet meenemen van cumulatieve effecten wordt in de Nota van Antwoord bij nummer 1010 aangegeven: "Bestaande geluidsbelasting wordt inzichtelijk gemaakt bij de bestaande behoeften. Voor laagvlieggebieden wordt dit echter niet cumulatief beschouwd, omdat laagvliegen vooral piekgeluiden met zich meebrengt". Bij nummer 1458 staat: "In het onderzoek wordt ook cumulatief gekeken wat de hinder is van de behoeften samen voor locaties". Hiermee is voor ons onduidelijk of cumulatieve effecten wel, niet of deels worden meegenomen in het onderzoek. Wij blijven er bij Defensie daarom op aandringen dit aspect volwaardig mee te nemen in het mer-onderzoek.

Dirt-strip

Op dit moment hebben wij onvoldoende inzicht in het effect van deze behoefte voor de leefomgeving. Wij wachten daarom eerst het onderzoek af alvorens wij hierover een nader standpunt innemen.

B. Munitie

In de Nota van Antwoord is de locatie IJhorst (gemeente Staphorst) niet langer opgenomen als te onderzoeken alternatief voor grootschalige munitieopslag. Inmiddels is duidelijk dat Defensie toch weer, op *verzoek van de gemeente Staphorst*, in gesprek gaat om te kijken of deze locatie alsnog zal worden onderzocht. Mocht dit alsnog worden toegevoegd, dan verwachten wij van Defensie dat ook het effect hiervan op de omgeving De Wijk goed in beeld gebracht zal worden.

Al eerder is door Defensie gecommuniceerd dat beide locaties in Drenthe voor een nieuw munitiedepot (snel inzetbare capaciteit) worden meegenomen in het mer-onderzoek. Ten aanzien van het door ons aangegeven feit dat beide locaties deel uitmaken van UNESCO Geopark De Hondsrug, geeft Defensie aan nader advies te vragen aan de Ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en dit te betrekken bij de ontwerpnota Ruimte voor Defensie. Ten opzichte van de NRD zijn twee nieuwe locaties toegevoegd, te weten een locatie in Friesland (nabij Lauwersmeer) en in Groningen (Tjuchem).

C. Oefenlocaties

Zowel oefenterrein De Haar (Assen) als Havelte-West zijn in beeld voor een oefendorp waarbij met name ook oefenen met drones en helikopters belangrijk is. Wij zien koppelkansen met de bestaande laagvliegzone in Drenthe. Echter, uit de mer-onderzoeken moet blijken of en zo ja wat de cumulatie van geluid betekent en wat hiervan de impact is op de inwoners en Natura 2000-gebieden. Een oefendorp biedt ook kansen voor de toekomstwaarde van kazernes.

Uitbreiding De Haar

De Haar is nog steeds in beeld als zogenoemde 'locatiespecifieke behoefte'. Defensie wil het bestaande oefenterrein van ca. 400 hectare uitbreiden met nog eens 200-400 hectare, waarbij ook gekeken wordt naar mogelijke (functie)combinaties. Voor deze uitbreidingsbehoefte zijn nog geen specifieke kavels in beeld. Wij trekken samen met de gemeenten Midden-Drenthe en Assen op en hebben Defensie uitgenodigd om op korte termijn met ons in gesprek te gaan over de behoefte.

Koppelkansen

Wij zijn en blijven in constructief overleg vanuit de regio met Defensie. Met name om scherp(er) te krijgen welke zoekgebieden voor welke ruimtevragen in Drenthe spelen, maar ook gezamenlijke kansen te zien, te benoemen en gezamenlijk te verkennen. Koppelkansen tussen de verschillende opgaven/behoeften van Defensie, maar ook met regionale opgaven op het gebied van bijvoorbeeld landbouw, natuur, wonen en/of economie.

Informatiebijeenkomst 3 juli 2024

Op 3 juli 2024 heeft Defensie een informatiebijeenkomst in Drenthe georganiseerd om een toelichting op de plannen te geven en daarover in gesprek te gaan. Er waren ruim 500 aanwezigen en dat laat zien dat dit onderwerp leeft in Drenthe. Inwoners en betrokkenen willen duidelijkheid om de impact van de ruimtevragen te kunnen overzien. Omdat de mer-onderzoeken nog lopen, is er op dit moment nog geen duidelijkheid vanuit Defensie .

Inzet provincie

Over bovenstaande ruimtebehoeften zijn en blijven wij in gesprek met Defensie. Inmiddels is een werkgroep ingesteld (ambtelijk) waarin Defensie, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, gemeenten en provincie zijn vertegenwoordigd om vanuit de regio gezamenlijk met Defensie in gesprek te gaan. Ons gezamenlijke belang is tijdig en goed inzicht in de ruimtevragen van Defensie te krijgen, maar ook kansen neer te kunnen zetten en de processen richting inwoners en belanghebbenden zorgvuldig en met open vizier in te richten. Waar mogelijk faciliteren wij dit proces.

Verdere proces

- Defensie geeft aan dat in september 2024 de voorlopige onderzoeksresultaten plan-MER gereed zijn.
- In de periode september-december 2024 vinden aanvullende regionale informatiebijeenkomsten voor locatiespecifieke behoeften plaats, waaronder voor behoefte uitbreiding De Haar.
- Naar verwachting begin 2025 afronding plan-MER en vaststelling ontwerp Nationale Beleidsvisie Nationaal Programma Ruimte voor Defensie door het Kabinet en vervolgens terinzagelegging ontwerp.
- Terinzagelegging ontwerp Nationale Beleidsvisie Nationaal Programma Ruimte voor Defensie begin 2025 voor het indienen van zienswijzen.
- Reactie Ministerie van Defensie op ingediende zienswijzen.
- Vaststelling Nationale Beleidsvisie Nationaal Programma Ruimte voor Defensie door het Kabinet in 2025.

Wij vertrouwen erop uw Staten hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

Bijlagen:

1. Nota van Antwoord Notitie Reikwijdte en Detailniveau Nationaal Programma Ruimte voor Defensie
2. Bundel van detailkaarten